

Hele artikel 18 som ændret blev derefter enstemmigt vedtaget.

Tredje udvalgs rapport vedrørende den stedfundne drøftelse af artiklerne 15, 16, 17 og 18 i udkastet til konvention om borgerlige og politiske rettigheder blev den 12. december 1960 taget til efterretning af den 15. plenarforsamling, der endvidere vedtog, at den fortsatte drøftelse af det nævnte udkast skal sættes på den foreløbige dagsorden for den 16. samling.

4. Informationsfrihed.

(Dagsordenspunkterne 35 og 36).

1) Konvention om informationsfrihed.

Under 14. plenarforsamling vedtog tredje udvalg præambelen og artikel 1 til en konvention om informationsfrihed, og 14. plenarforsamling besluttede at give denne sag prioritet under 15. plenarforsamling, d. v. s. at tredje udvalg skulle behandle de resterende 18 artikler i konventionsudkastet. Dette var udarbejdet i 1951 af et ad hoc-udvalg, nedsat af forsamlingen, og var senere drøftet ved forskellige lejligheder i Det økonomiske og sociale Råd og i plenarforsamlingen.

Tredje udvalg behandlede i slutningen af november i næsten to uger konventionsudkastets artikel 2. Denne artikel henviser til frihedsrettighederne i artikel 1 og udtaler, at udøvelsen heraf medfører forpligtelser og ansvar; den må derfor kunne undergives begrænsninger, men kun sådanne, der er klart defineret i lovbestemmelser. Derefter opregnes de grunde, der kan motivere begrænsninger i informationsfriheden fra statsmagtens side, bl. a. hensyn til den nationale sikkerhed etc. I udkastet var der opregnet i alt 9 underparagraffer, der indebar vidtgående muligheder for at foretage indskrænkninger i informationsfriheden. Endvidere indeholdt artikel 2 ikke forbud imod censur eller anden statskontrol med pressen m. v.

Spørgsmålet om de tilfælde, hvor medlemsstaterne skal være berettiget til ved lov at indskrænke informationsfriheden, blev betragtet som konventionens hovedproblem og gav anledning til en langvarig drøftelse.

Medens *de afro-asiatiske lande* gennemgående og *de kommunistiske lande* i det hele taget var tilhængere af regulerende bestemmelser, som i givet fald skal kunne bringes

i anvendelse f. eks. over for pressen i de vestlige lande, gav de vestlige lande udtryk for betænkeligheder ved artikel 2. Mest kategorisk kom dette til udtryk i indlæg, der klart tog afstand fra, at der overhovedet blev vedtaget en konvention. Dette standpunkt var navnlig begrundet med, at konventionsudkastet ikke indeholdt et effektivt forbud imod censur og anden form for regeringskontrol med pressen m. v., ligesom der blev henvist til, at risikoen for urigtige og fordrejede oplysninger var størst i de lande, hvor pressen blev dirigeret af statsmagten og systematisk blev brugt som et redskab for statens politik. Konventionen var derfor efter de nordiske landes opfattelse snarere en konvention om indskrænkninger i informationsfriheden end en konvention til beskyttelse af denne frihed. De øvrige vestlige lande var overvejende af samme opfattelse, selv om der var nuancer i opfattelsen.

De sydamerikanske lande syntes gennemgående at tro på værdien af en konvention, men så gerne, at den blev udformet således, at pressens frihed sikres.

Under behandlingen af artikel 2 i konventionsudkastet under 15. plenarforsamling blev der fremsat en række ændringsforslag, hvoraf her kun skal nævnes de mere væsentlige.

Philippinerne fremsatte et ændringsforslag, som gik ud på at erstatte opregningen af alle mulige begrænsninger i informationsfriheden med en mere generelt og neutralt holdt klausul. Dette ændringsforslag måtte dog trækkes tilbage inden afstemningen, da det var tydeligt, at det ikke kunne opnå fornøden støtte hos de afro-asiatiske lande og hos østblokken.

Et overvejende *afro-asiatisk ændringsforslag* gik ud på at erstatte opregningen ligeledes med en mere generelt holdt klausul, der dog indeholdt regler om begrænsninger i informationsfriheden til undgåelse af (1) systematisk udspredelse af falske beretninger, der måtte anses for skadelige for det gode forhold landene imellem, og (2) udtalelser, der ophidser til krig eller til nationalt, race- eller religiøst had. Når man fra de afro-asiatiske lande og fra østblokkens side ønskede disse forhold udtrykkeligt nævnt i artikel 2 til trods for, at de ville være dækket af den tidligere omtalte mere